

PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 115/24

Luksemburgā, 2024. gada 29. jūlijā

Tiesas spriedums apvienotajās lietās C-112/22 CU un C-223/22 ND | (Sociālā palīdzība – Netieša diskriminācija)

Sociālā palīdzība: trešo valstu valstspiederīgo, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, piekļuvei sociālā nodrošinājuma, sociālās palīdzības vai sociālās aizsardzības pasākumam nevar izvirzīt nosacījumu, ka tiem dalībvalstī jābūt nodzīvojušam vismaz desmit gadus

Dalībvalsts nevar trešo valstu valstspiederīgo, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, piekļuvei sociālā nodrošinājuma, sociālās palīdzības vai sociālās aizsardzības pasākumam izvirzīt nosacījumu, kas piemērojams arī šīs dalībvalsts valstspiederīgajiem, proti, ka attiecīgā persona šajā dalībvalstī nodzīvojusi vismaz desmit gadus, no kuriem pēdējos divus – nepārtraukti. Tāpat arī dalībvalstij aizliegts par nepatiesu ziņu sniegšanu attiecībā uz šo prettiesisko dzīvesvietas nosacījumu piemērot kriminālsodu.

Divas trešo valstu valstspiederīgās, kas ir Itālijas pastāvīgās iedzīvotājas, tiek apsūdzētas noziedzīga nodarījuma izdarīšanā. Viņas esot parakstījušas pieteikumus “pamata ienākumu” saņemšanai, kas ir sociāls pabalsts, kura mērķis ir nodrošināt iztikas minimumu. Viņas esot nepatiesi apliecinājušas, ka atbilst šī pabalsta saņemšanas nosacījumiem, tostarp nosacījumam par pastāvīgo dzīvesvietu Itālijā vismaz desmit gadus, no kuriem pēdējos divus gadus nepārtraukti. Viņas esot nepamatoti saņēmušas kopējo summu attiecīgi 3414,40 EUR un 3186,66 EUR. Neapoles tiesa (Itālija) jautā Tiesai, vai šis nosacījums par pastāvīgo dzīvesvietu ir saderīgs ar direktīvu par trešo valstu pilsoņiem, kas ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji ¹.

Vispirms Tiesa uzskata, ka attiecīgais dzīvesvietas nosacījums **ir netieša trešo valstu valstspiederīgo, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, diskriminācija**. Pat ja šis nosacījums ir piemērojams arī valsts pilsoņiem, tas galvenokārt skar nepilsoņus, kuru vidū tostarp ir šie trešo valstu valstspiederīgie.

Pēc tam Tiesa pārbauda, vai šī atšķirīgā attieksme var būt pamatota ar valsts pilsoņu un trešo valstu valstspiederīgo, kas ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji, atšķirīgo saikni ar attiecīgo dalībvalsti. Tiesa konstatē, ka **direktīva paredz nosacījumu par piecus gadus ilgu likumīgu un nepārtrauktu dzīvesvietu dalībvalsts teritorijā**, lai trešās valsts valstspiederīgais varētu iegūt pastāvīgā iedzīvotāja statusu. Savienības likumdevējs ir uzskatījis, ka **šis laikposms ir pietiekams, lai iegūtu tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi** ar šīs dalībvalsts pilsoņiem, it īpaši saistībā ar sociālā nodrošinājuma, sociālās palīdzības un sociālās aizsardzības pasākumiem. Tādējādi **dalībvalsts nevar vienpusēji pagarināt uzturēšanās laikposmu, kas direktīvā prasīts**, lai trešās valsts valstspiederīgais, kurš ir kādas dalībvalsts pastāvīgais iedzīvotājs, varētu saņemt vienlīdzīgu attieksmi ar šīs dalībvalsts pilsoņiem saistībā ar piekļuvi šādam pasākumam.

Visbeidzot Tiesa norāda, ka **attiecīgā dalībvalsts arī nedrīkst piemērot kriminālsodu** par nepatiesu ziņu sniegšanu saistībā ar dzīvesvietas nosacījumu, jo tas ir pretrunā Savienības tiesībām.

PIEZĪME. Ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu dalībvalstu tiesas lietas iztiesāšanas gaitā var uzdot Tiesai jautājumus par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Pašu pamatlietu Tiesa neiztiesā, taču valsts tiesai tā ir jāatrisina atbilstīgi Tiesas nolēmumam. Šis nolēmums ir vienlīdz saistošs arī citām dalībvalstu tiesām, ja tām jāatrisina līdzīga problēma.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Sprieduma [pilnteksts un rezumējums \(ja tāds ir\)](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē sprieduma pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: *Stefaan van der Jeught* ☎ (+352) 4303 2170.

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106.

Palieciet ar mums!

¹ Padomes [Direktīva 2003/109/EK](#) (2003. gada 25. novembris) par to trešo valstu pilsoņu statusu, kuri ir kādas dalībvalsts pastāvīgie iedzīvotāji.